

ග්‍රේෂ්ම මෙහෙයක්.

(2)

බාහුච්ඡායාසය

ආලේ. එච්. මෙන්හානන්ද මහතා.

බාලපෙළ පී. ඩී. ලියනගේ මහතා විසින්
පරීක්ෂණ කරන ලදී.

1929.

ග්‍රෙෂ්ඨ මෙහෙයක්.

සෑම සිංහල පුරුෂයෙකු විසින්ද සෑම සිංහල සත්‍රියෙකු විසින්ද දහස් වරක් නියවා ධාරණය කරගතයුතු අත්‍යන්ත නිෂිල අදහස් රාසියකින් ගහන මෙම ලිපිය ලියු ශාසත්‍රාවායම් ඇල්. එම්. මෙන්තානද මහතා ලබනාබගනාවගේ අවිනිස පුත්‍රයෙකි. මේ මහතාගේ නිෂිල චරිතය මොනවට විදහා පෙන්වන මෙම ලිපිය කෙරෙහි මිත්‍රයා පත්‍රයෙන් උපුටා මෙසේ මගේ විශ්ද මින් පොත් පිටවක් වශයෙන් මුද්‍රණය කර බෙදා දෙන්නට හේතු වියේ මෙන්තානන්ද මහතාගේ අවබක ක්‍රියාකාරිත්වයට ගෞරවයක් වශයෙන් සහ සමස්ත සිංහල මහිසාගේ හිතසුව පිණිස මෙය පවත්වාබැචි ඒකාන්තයෙන්ම වැටහී ගිය බැවින් බැචි සැලකිය යුතුයි.

මෙන්තානන්ද මහතාගේ උදර අදහස් වලින් සමුපලක්ෂිත මෙම ග්‍රෙෂ්ඨ ලිපිය වනීමාන සිංහලයාගේ පමණක්නොව මතු ඇතිවන සිංහලයාගේද අකලබක ගෞරවයට හාජන වුවකි.

මීට,
පී. ඩී. ලියනගේ.

1929 ඔක්තෝම්බ්‍ර
7 දින කොළඹදිය.

වසි 1929 ඔක්තෝබර් මස 6 වෙනි දින

සමදේශමිත්‍රයා පත්‍රයෙන් ලඟමා ගන්නා ලදී.

ශරීර ලංකාවේ සිත් එංගලන්තයේ.

ලසස් මානසික බලයකින් සුක්ත පුද්ගලයන්
ලංකාවේ පහළනොවීමට හේතුව කුමක්ද?

නවීන නිසා ශිලාවට යන සිංහල මානවයන්ගේ.

—)?(—

එංගලන්තයේ සිටින සිංහල මානවයන්ගේ
උත්තරීතර අදහස්.

සිංහලයන්ගේ නිත්ය ලැබියයුතු මානසික වගඋපාධිය
දරාගල සුන්ගේ හෙසේද?

“නවීන නිසා ශිලාවට යන සිංහල මානවයන්” යන ගිණුම යටතේ පසුගිය අගෝස්තු මස 11 වෙනි දින සමදේශ මිත්‍රයා පළ කළ වාක්‍යය පත්‍රය කියවන බොහෝ දෙනාට මනන අත. එංගලන්තයේ ඉගෙනීමේ ලබා ලංකාවට පැමිණෙන ශිෂ්‍යයන් විලිබ්ද නියුක්ත විමසනයක් එයින් කර තිබුණේය. මේ ලිපිය කියවූ දැනට එංගලන්තයේ සිටින ඇල්. එම්. මෙග්නානන්ද මහතා විසින් අප වෙත එවූ කිවෙත අතිශයින් ප්‍රොස අදහස් රැගියකින් ගහනවූ වටිනා ලිපියක් පහත පළවේ. ආනන්ද, නාලන්ද, ආදී බොහෝ විදුලය යන්හි උප ප්‍රධානාචාර්ය ආදී පදවි දරමින් සිට එංගලන්තයට ගොස් සවකිය ඉගෙනීම යථාසථාන ගතකර ගැනීමේ යෙදී සිටින මේ නරුණ මහතාගේ වැදගත් අදහස් හැම සිංහලයෙකු ගේම විමසන බුඹියට ගොවර විය යුතුය. ඇතැම් කෙනෙකුගේ සිත් සංවේගයෙන් ඇතැම් කෙනෙකුගේ සිත් විලිබ්දෙන් ඇතැම් කෙනෙකුගේ සිත් විනෝදයෙන් පුරවන අදහස්වලින් යුක්ත මේ ලිපිය අප ඉතා ආශාවෙන් පළකෙළෙමු.

ඇල්. එම්. මෙන්තානන්ද මහතා විසින්.

පසුගිය අගෝස්තු මස 11 වෙනි දින නිකුත්කරන ලද “සවදෙන මිත්‍රයා” පත්‍රයේ “සුඛ නැතිවෙන්නට යෙහි ‘නවීන නම’- නාසැලියාවට යන සිංහල මානවකයෝ” යන මාතෘකාවෙන් පළවූ වාක්‍යය ප්‍රීතියෙන් කියවා බැලුවෙමි.

ලංකාවෙන් අවුරුදු පහා ඉගෙන ගැනීමේ පිණිස එංගලන්තයට පැමිණෙන ශිෂ්‍යයන්ට කරණ විශාල වියදමෙන් පලක් තිබේද නැද්ද යන බව ලංකාවට හිතැති සියලුදෙනා විසින් දැනගතයුතු කාරණයකි.

එංගලන්තයේදී ඉගෙනීමේ ලබා රටට වැඩදායක කමාන්තයක් ආරම්භකළ සිංහලයෙකු නැති බවද, ලොකප්‍රකට ශාස්ත්‍රඥයෙක් වූ සිංහලයෙකු නැති බවද, අමුතු දෙයක් නිපදවූ සිංහලයෙකු නැති බවද ඇත්තකි. ඒ මක් නිසාද?

ලංකාවගැන යම් ප්‍රසිදියක් දැන් ලෝකයේ ඇත්තේ නම්, ඒ ඇත්තේ කාරණා දෙකක් නිසාය. පළමුවෙනි කාරණය නම් ලංකාවේ අලංකාර භාවය වේ. පිටරට ගමනේදී මට මුණගැසූ කු ඉංග්‍රීසිකාරයා හෝ ප්‍රංසුකාරයා හෝ ජර්මන් කාරයා හෝ වෙනත් ජාතියකට අයත් හෙතෙකු හෝ මා ලංකාවේ හෙතෙක් කියා දැනගත්විට “අහෝ නුඹලාගේ ලංකාව කොපමණ ලක්ෂණ රටක්ද, එහි වාසය

කිරීමට වාසනාවෙන්ට හිතැය”යි කියති. ලංකාවේ ප්‍රසිදියට හෙතෙකු දෙවෙනි කාරණය නම් බුඩධම්ම අවිච්ඡින්නව පැවතීමය.

ස්විඩිෂ් ජාතික අධ්‍යාපනඥ හර් මන්තියැන්ඩර් නම් පණි තිතයා ජර්මනියේ මයින් ගහ බඩ පිහිටි ප්‍රැන්ක්පෝට් නම් නුවරදී මා සමග කථාකරද්දී ‘ජර් රූපං හරති’ කියමින් ‘මෙ වැනි ගැඹුරු අදහස් මෙතෙහි කළ නැතැත්තා එසේ මෙසේ කෙතෙක් නොවේය. මුලුලොවටම අසිති ශ්‍රේණි උත්තමයෙක් ය’යි කීවේය. තවද යුරෝපීය මහා යුධයෙන් පසු බටහිර ශිෂ්ටාචාරයේ තිබෙන අහනරායද හිස්කමද අවබෝධවූ බොහෝ බටහිර පඬිවරු ලෝකයේ යුධ නැතිවෙන්නට නම් අන්‍යෝන්‍යයෙන් මෙහි අන්තිවාරම් කොට බුදුරජානන්වහන්සේගේ ධර්මය ලොව පැතිරෙන්නට ඕනෑ බව ප්‍රකාශ කරති. එක් දවසක් බර්ලින්හිදී නම් ලොකප්‍රසිද්ධ ඉංග්‍රීසි පඬිවරයා ලන්ඩන් නුවර යූනිවර්සිටි කොලේජ් නම් ශාස්ත්‍රශාලාවේදී ක්‍රිස්තියානි ධර්මය නිසා යුරෝපයට ඇතිවූ බලවත් විපත පෙන්වා දෙමින් ‘මහත්වරුනි, තමුන් නාත්සේ ලා මා අදහන ආගම කුමක්දැයි මගෙන් ප්‍රශ්න කළොත් බුඩධාගම ය යි කියමි’යි විශාල පිරිසක් ඉදිරිපිටදී කියේය.

ලොකයට ශාන්තිය ගෙනදීමට බලය ඇති මේ බුඩ ධර්මය නොකඩව පැවතගෙන අපට දෙවිසේත් ආ ලංකාවේ දැන් ඔවුන්ට ලිපි ඇතිවන ශිෂ්‍ය කරුයි. යන්ට අමුතු දේ නිපදවන ඥානය

පහළ නොවන්නේ මක්නිසාද? ලංකාවෙන් ඉගෙනීම ලබාගැනීමට එංගලන්තයට පැමිණෙන්නේ ඉතා දක්ෂ ඉගෙනුම් ලබාගත් බැවින් ඔවුන්ට ලොකප්‍රකට ශාස්ත්‍රඥයන් වෙතට බැරි මක්නිසාද? ඒ කෙසේ වෙතත් එංගලන්තයට යන ලාංකික ශිෂ්‍යයන්ගෙන් වැඩිදෙනා තම තමන්ගේ ඉගෙන ගැනීම් මේ කටයුතු ඉතාම ප්‍රශංසනීය අන්දමට ඉ ඡට කරණ බැවින් ඔවුන් ගැන සිංහල ජනයා ආඩම්බර වියයුතුයි. මේ ශිෂ්‍යයෝ තම තමන්ට එංගලන්තයේදී ඉගෙනගන්නට ඕනෑ දේ ලංකාවේ පාඨශාලාවලදී ඉගෙනගත්දේ අනුවද රටේ තොවේ වඩා හොඳය කියා පිළිගන්නා දේ අනුවද නියම කරගතියි. බොහෝ ලාංකික ශිෂ්‍යයෝ සිවිල් නිලධාරී විභාගයෙන් සමපිවීමට උත්සාහ දරති.

අපේ මිනිසුන් සිවිල් නිලධාරීන් දෙවියන්සේ සලකනට පුරුදුව සිටින බැවිනි. නුමුත් එංගලන්තයේ මිනිස්සු සිවිල් නිලධාරීන් ලිපිකරුවන් හැටියට සලකනි එම නිසා එංගලන්තයේ සිවිල් නිලධාරියාට විශේෂගෞරවයක්

නැත. අපේ රටේ මිනිසුන් සිවිල් නිලධාරියාට කරණ ගරු බුහුමන් හෙතෙකොට ගෙන සිවිල් නිලධාරීකමට පත්වුනු සමහරෙක් තවත් ලැබුවායයි කල්පනා කරති. එක් ලාංකික සිවිල් නිලධාරියෙකුට කරන්ට තිබුණේ බලු ලැයිසන් අත්සන් කිරීමයි. ඉතින් ඔය රජකාරි කරලා ලොකප්‍රකට වෙතට පුළුවන්ද? එම නිසා ඉගෙනීමෙහි දක්ෂ ලාංකිකයන් සිවිල් නිලධාරී විභාගය හිස්මුදුණේ නබා ගැනීම බෙදයට කරුණකි.

ලාංකික ශිෂ්‍යයන්ගෙන් බොහෝදෙනෙක් ඉංග්‍රීසි වෙදකම්ද ඉගෙන ගනිති.

රිලවු නවවන සමාගම.

ලාංකික ඉංග්‍රීසි අමුතුදේ සොයා රටට යහපතක් කරන්නම් එය ආඩම්බරවීමට කරුණකි. ඒ වෙනුවට ඉංග්‍රීසි වෛද්‍ය විභාගවලින් සමපිවී නාප්තියට පැමිණීම අයහපතී. ලාංකික ඉංග්‍රීසි වෛද්‍යයා මතක් වනවිට රිලවෙක්ද රිලවු නවවන් නෙක්ද මතක් වේ. රිලවු නවවන් නා රිලවට ආමන්ත්‍රණයකොට “පුංවක්කේ, නැන්දම්මාලාගේ ගෙදර තබ ගෙණියන්නාසේ පලයන්” කියයි. එවිට රිලව, ඒ කිලෙස කරයි. රිලවු නවවන් නා නම් බ්‍රිතාන්‍ය වෛද්‍ය සමාගමය. මේ සමාගම නොපිළිගත් කියීම බෙහෙතක් ඉංග්‍රීසි වෛද්‍යයෙකු කරන්ට බැරිය. එම නිසා ඒ සමාගම අනුමතකල බෙහෙත් පම

නැක් ලාංකීය ඉංග්‍රීසි වෛද්‍ය
යෝද 'එහෙයි හාමුදුරුවනෝ'
කියා පිළිගනිති.

අමුතු බෙහෙත් සොයා ගැ
නීමට ආශාවක් අපේ ඉංග්‍රීසි
වෛද්‍යයන්ට ඇත්නම් සිස
රවේ අමුරුදු දහස් ගණන්
සුරුදු කරගනි එන සිංහල
බෙහෙත්වල ගුණාගුණ ඉංග්‍රීසි
ශාස්ත්‍ර ක්‍රමයට සොයා දැන
ගන්න බැලීමක්ද? ප්‍රසිද්ධ ඉංග්‍රීසි
වෛද්‍ය අභ්‍යන්තර කියා අන්තර
රසු ලෙඩ සිංහල වෛද්‍යයේ කාසා
සෙන් සුවකර තිබේ නම් ඒ
සුවවීමට හේතුව සිංහල ඖෂ
ධයෙන් බව නොඅනුමානයි
ඒ සිංහල ඖෂධවල ගුණ ඉං
ග්‍රීසි ක්‍රමයෙන් සොයා දැන
ගනු වෙනුවට ලාංකීය ඉංග්‍රීසි
වෛද්‍යයෝ "කාසා ගොඩේ
මිනිහාට හොදය"යි සිංහල
වෛද්‍යවලට නිග්‍රහකරති.

සිංහල දේවලට සිංහලයාම පිළි
කුල් කිරීම ලංකාවේ පිරිහීමට
ප්‍රධාන
සිංහල පිළිකුල්කරන හෙතුවය.
සිංහලයා. සිංහල
ල ම යා

පියාට 'පප්පා' හෝ 'බැඩි' කියාද
මැනියන්ට 'මමමා' හෝ 'මමි'
කියාද කියයි. 'තාත්තා', 'අම්මා'
යන නම් ගොඩේ මිනිසුන්ට ගො
දය කියා ඉංග්‍රීසි වෙස්ගන් සිංහල
යෝ කියති. සිංහල රටේ සිංහල
යන් විසින් සිංහල භාෂාවෙන්
කථා කිරීම අවමන් කොට සලකනු
ලැබේ.

සිංහල ප්‍රවෘත්ති පත්‍රද සිංහල
ග්‍රන්ථද පහත් කොට සල
කනු ලැබේ. සිංහල ගුරුවර
සාධද, සිංහල ගොවිසාධද,
සිංහල වෛද්‍යසාධද, සිංහල
හිසුන් වහන්සේටද නින්ද
කරති. සිංහල භාෂාව සිංහල
වාදිත්‍ර වාදිත්‍ර සිංහල ඉන්ද්‍රිය
ස, සිංහල නිල්පයාස්ත්‍ර, සිංහ
ල ග්‍රන්ථ සහ මේවා මනාසේ
දන්නේ සිංහල ගුරුවරයා.
හෝ සිංහල ගොවිසා හෝ
සිංහල වෛද්‍යයා හෝ සිංහල
හිසුන් වහන්සේ හෝ නො
වේද? ඉංග්‍රීසි වෙස්ගන් සිංහල
යන් මොවුන්ට නින්දා කරණ
නමුත්, සමහර සිංහල ගුරු
වරුද සිංහල වෛද්‍ය
යෝද සිංහල හිසුන්
වහන්සේලාද කොපමණක්
වන්ද කිවොත්, බමුන් ඉංග්‍රීසි
ඉගෙනගත් සිසියා නම් ලන්
ඩන් සමස්ත ශාස්ත්‍ර ශාලාවේ
බී. ඒ., ඇම්. ඒ. සනාදි විභාග
වලින් සමත්වීම පහසු වැඩක්
බව නිසැකයි.

නමුත් අපේ රටේ නම්බුව ඉංග්‍රීසි
දැනීමේ හැටියටයි. ඉංග්‍රීසිකාරයා
කථාකරණ හැටියට ඉංග්‍රීසි වචන
ශබ්ද නගා කථාකරන්ට පුළුවන්
නම් 'එයා නමයි හරිහපතා' ඉංග්‍රීසි
භාෂාව ගුඩුව කථාකිරීම ඉංග්‍රීසි
කාරයාට ඉපදීමෙන් හාරවූ වැඩකි.
එංගලන්තයේ නූපන් අගඟෙන්
එය බලාපොරොත්තු නොවිය
හැක. උගන්කමේ ලකුණ ඉංග්‍රීසි
හොදකාර කථාකරන්ට පුළුවන්

විමනම් ලන්ඩන් නුවර විවිධත් විවිධත් ගානේ කම්මුල් කොල් සායම්කරගෙන පිරිමින් කොනා නදී අල්ලා ගනිමුදෝසි හිත හිතා නන්තන්තාපේ ඇවිදින සියදහස් ගණන් ඉංග්‍රීසි ලමිස්සියන් ඉග කනී ඉංග්‍රීසි නොදත් සිංහල ගුරු වරැන්ටද, වෙදුන්ටද, හිඤ්ඤන් වහන්සේලාටද පමණක් නොව කපාකිරීම ඉංග්‍රීසියෙන් පටන් නොගත් සියලුම ඉංග්‍රීසි උගත් සිංහලයන්ටත් වඩා උගතුන් බව පිළිගත්ව ඕනෑම උගත්කම මනින මිම්ම ඉංග්‍රීසි දැනගත් කරම නොව කල්පනාව හා ක්‍රියා පටි පාවිච්චි බව ඉංග්‍රීසි භාෂාව නමැති දෙව රූපයට තමස්කාර කරණ සිංහලයන් හැර අන් සියලුම මනුෂ්‍යයෝ පිළිගනිති.

මේ ඉංග්‍රීසි භාෂාවට තිබෙනවාල් කම තිසා අපේ ලමසින්ට කුඩා කාලයේ පටන් ගජිපස මෙහේ උගන් වන් නේ යිස එහේ. එංගලන්තයේ තිබෙන්නාවූ දේ වල් ගැන. ඉංග්‍රීසි පාඨශාලාවල අපේ ලමසි භාවිත කරන්නේ ඉංග්‍රීසි ලමසින්ට ඉගෙන ගැනීමට එංගලන්තයේ ප්‍රසිද්ධ කරන ඉංග්‍රීසි පොත්පත්ය. ඒ පොත්පත්වල කියා තිබෙන්නේ ලංකාවේ ගස් කොලන් ගැණ නොව එංගලන්තයේ ගස්කොලන් ගැණය, ලංකාවේ සතුන්ගේ විස්තර නොව එංගලන්තයේ සතුන්ගේ විස්තරය, ලංකාවේ සිරිත් විරිත් නොව එංගලන්තයේ සිරිත් විරිත් ගැණය,

ලංකාවේ මිනිසුන් ගැණ නොව එංගලන්තයේ මිනිසුන් ගැණය, එමනිසා

මේ පොත්පත් භාවිතා කරණ සිංහල ලමසින්ගේ ගජිප ලංකාවේ නමුත් හින් එංගලන්තයේ

නවද නත්තල් කෑම වෙනුවෙන් කරකරන්ට පාත්තයාගේ කවේ කෑම පුරවන්නායේ ඉංග්‍රීසි විභාග වලින් සමපිකරවා ගැනීමට සිංහල ලමසින්ගේ මොලවල බවුන්ට නොතේරෙන ඉංග්‍රීසි ඉතිහාසයේ අනම් මනම් පුරවති. ඉංග්‍රීසි ඉතිහාසයේ පිරි තිබෙන මිනීමැරුම්, හොරකම්, වධ බන්ධන යනාදියෙහි විස්තර සියලු ලමසින්ට උගන්වති. නමුත් සියරු විපුරාණ රජදරුවන් විසින්

මහාජනයාගේ දියුණුව පිණිස ඇතිකොට අද දක්වා පෙනෙන්නට තිබෙන දේවල් ඕනෑකමින් නුගන්වති. ලංකා ඉතිහාසය කෙමිලිප් ලන්ඩන් විභාගවලට උවමනා නැත. ඉංග්‍රීසි පාඨශාලාවල උගන්වන්නේ කෙමිලිප් ලන්ඩන් සමයට ශාස්ත්‍රශාලා නියමකරණදේ පමණකි. අපේ රටේ දියුණුව පිණිස නැත්නම් අපේ ලමසින්ගේ දෙතය වැඩිදියුණු කිරීම පිණිස අපේ ලමසින්ට උගන්වන්නට සුදුසු කාරණා ඒ සමස්ත ශාස්ත්‍රශාලා නොදනිති. ඇරත් ඒ සමස්ත ශාස්ත්‍රශාලා පිහිටුවා තිබෙන්නේ එංගලන්තයේ ලමසින්ගේ ප්‍රයෝජනයටම බව ඒ සමස්ත ශාස්ත්‍රශාලාවල ගුරුවරයෝ පවා ප්‍රසිදියේ කියති

අපේ වහල් ගතිය නිසා අපේ ආගම පවා අපේ ලමයින්ට ඉගැන්වීමට සමහර බොධි ඉංග්‍රීසි පාඨශාලාවල භාවිතා කරන්නේ බුබුදුමයට විරුද්ධ කියොසොපියව් ආදීමක අඩංගු බුබුදුම ගැණ ඉංග්‍රීසියෙන් ලියාපු පොත්ය.

තවද අපේ වාරිත්‍රවාරිත්‍රද, අපේ භාෂාවද, අපේ ඉගැන්වීමද එංගලන්තයේ පිළිවෙලටම යොදාගෙන යනු ලැබේ.

මේ වහල් කමින් ලංකාවට දියුණුවක් ඇතිවෙන්නට විශාල භූමිකම්පාවක් හටගෙන ලංකාවේ පිහිටි තැනින් ගිලා බැස තැවන උතුරු මුහුදින් මතු වී එංගලන්තයට පූර්ව වෙන්ට ඕනෑය.

ඉගැන්වීමෙහි අතිදක්ෂ වූ ශාස්ත්‍රඥයෝ ලමයෙකුගේ හරි ඉගෙන ගැනීමට ඔහු ගමරට එපාවූ කුඩා කාලයේ සිංහලයෙක්. පටන් ඉගෙන ගන්නාවූ සියලුම කාරණා ඔහු ජීවත්ව සිටින ප්‍රදේශයද ඔහුගේ අසල්වාසීන්ද ගෞරව සම්බන්ධවෙන්ට ඕනෑ බව ප්‍රකාශ කරයි. භාෂාව, ගණිතය, ඉතිහාසය, භූමිශාස්ත්‍රය, රසායන ශාස්ත්‍රය, ද්‍රව්‍ය ධර්මශාස්ත්‍රය යනාදී සියලුම ශිල්පද, ශාස්ත්‍රද ලමයා උපන් රට හා සම්බන්ධවිය යුතුයි. මේ සම්බන්ධය තැනිව එංගලන්තයේ පාවිච්චි කරණ පොත්පත් වලින් එංගලන්තයේ ශාස්ත්‍රශාලා වලට උවමනා අන්දමට අපේ ලමයින්

ඉගෙනගන්නේ නම් ඔවුන්ගේ ශරීර ලංකාවේ තිබේදදී හිත් එංගලන්තයේ පදිංචිවෙති. මෙය දරුණුවූ විපතකි. මේ දුකින් පීඩිත වූ තැනැත්තාගේ මුලු කාලය ගතකරන් තේ ඒ අමාරුවෙන් බේරෙන්නටයි. ඔය අමාරුව තිබේදදී අමුතුවෙන් කරුණු සොයාදනගන්නා ක්‍රවණ පහලනොවේ. මේ අමාරුව දරාගන්නට බැරිවී එක්තරා අවුරුදු 16 ක් වයසැති මා අදුනන සිංහල ලමයෙක් අග්‍ර ඉංග්‍රීසි පාඨශාලාවක ඉගෙනගනීමින් සිටියදී මතු දක්වන අදහසට ලියුමක් ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් ලියා මැනියන්ට යැව්වේය.

“මාගේ ආදරවන්ත මැනියනි, කුඹ බුදුන්ට මල් පුජා කරන්නට කියා පෝයදවස්වල පත්සලට යන බව මම දනිමි. දැන්කාලේ තම්බුකාර ඉහල පවුල්වල මිනිස්සු එසේ නොකරති. එමනිසා කුඹ පහක් මිනිස්සුන්ගේ සිරිත් අත්හිටවනවා ඇතැයි මමනිතර බලාපොරොත්තුවෙමි. තවද මේ කාලයේදී වැදගත් සිංහල මිනිස්සු ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් කථාකරති. එම නිසා කුඹ මා සමග ඉංග්‍රීසියෙන් කථාකරන්නට ඉංග්‍රීසි භාෂාව ඉගෙන ගන්නට ඕනෑය. එසේ කළොත් මම ගෙදර තැවතිමට එම” යනුයි.

මේ සිංහල ලමයා ලංකාවේ වාසය කිරීමට අසතුටුවන්නේ එංගලන්තයේ වාසය කිරීමට ඉතාම

සතුටු බවක් මටකිපවතාවක් කීවේ ය. අපේ ලමයින්ට මෙවැනි අදහස් ඇතිවෙත්ට හෙතුව නම් අපේ ඉගැන්වීම් පිළිවෙලේ තිබෙන දෙයයි. සිංහල භූමිය, සිංහල ඉතිහාසය, සිංහල ශිල්පකෘතිය, සිංහල භාෂාව, සිංහල ශිෂ්ටාචාරය පෙරටු කොට නැති කිසිම ඉගැන්වීම් පිළිවෙලක් සිංහල ලමයාට නොසැලේ. යම්තාක් කාලයක් වහල්ගතිය දිගුණකරන්නාවූ-දැන් පවතින අන්තරායදායක ඉගැන්වීම් පිළිවෙල පවතීද ඒතාක් කාලයක් අමුතුවද සොයා දැනගන්නා නුවණ සිංහල ලමයාට පහල නොවේ. ශාස්ත්‍රඥයෙකු හැටියට කිසිම සිංහලයෙක් ලොකප්‍රකට නොවේ.

මේ වහල්කම බොහෝ දුරට අද ලංකාවේ පැතිර තිබෙන බව නොඅනුමානයි. සිංහල ගුරුවරයාද, සිංහලවෛද්‍යයාද, සිංහලගොවියාද සිංහල භික්ෂුන්වහන්සේද පහත් අය හැටියට ඉංග්‍රීසි වෙස්ගන් සිංහලයන් සලකනබව වරක්කීවෙමි.

තවදඉංග්‍රීසිභාෂාවටද,ඉංග්‍රීසි වාර්තයටද,ඉංග්‍රීසි නමටද වාල්වී සිටින සිංහල පෙරක දේරු තැන, සිංහලබැරියට්ටර් තැන, සිංහල දෙස්තර තැන, සිංහල ඉංජිනේරු තැන, කොපමණ මේවාට වාල්වී සිටිත්ද කීවොත් තමන්ගේ ඒ වහල්කම සහවාගන්තා අවි යෙන්දේ අනුන්ලවා පෙරක දේරු හාමුදුරුවෝ, බැරියට්ටර් හාමුදුරුවෝ, දෙස්තර හාමුදුරුවෝ, ඉංජිනේරු හාමුදුරුවෝ කියා ආමන්ත්‍රණය කරවා ගනිති. මොවුන්

වරමට නුගත් දිහාහාමුදුරු ආදීන් ගැණ කියනුම නවරේද? එංගලන්තයේ වහලුන් නැති කීසා බ්‍රිතාන්‍ය අග්‍රාජ්‍යයේ ඉතා බලසම්පන්න සානාන්තරය උසුලන මහාඅමාත්‍යයාද අනිත් මන්ත්‍රිහුද

සාමාන්‍ය මිනිසුන් හා එකිනෙකාට ගැටෙමින් බස්වලද, පිදුලිරියවලද, රේලුවලද ගමන්කරති.

ලංකාවේ වහල්කම නැතිවීමට දැන් පවතින ඉගැන්වීම් පිළිවෙල වෙනස් කල ඇතිකල් යුතු යුතුයි. සියලුම සමානකම. සිංහල ලමයා

වෙත්ද, සිංහල ඉතිහාසයෙන්ද සිංහල ශිෂ්ටාචාරයෙන්ද සමන්විතවූ අත්තිවාරමක් පිට අතිතව ක්‍රමවලට අනුව ශිල්ප ශාස්ත්‍ර හැදිරියයුතුයි. සියලුම සිංහල ලමයා ලංකාවේ ගස්කොලක් ගැණද, ලංකාවේ සතුන්ගැණද; ලංකාවේ භූමිය ගැණද විශෙෂයෙන් දැනගත යුතුයි. සිංහල ග්‍රන්ථමගින් පුරාණ සිංහලයාගේ කල්පනාද ක්‍රියාද වනිමාන සිංහලයාගේ කල්පනාද ක්‍රියාද හරියානාර දැනගත යුතුයි. අතිතව ශාස්ත්‍රමුඛ සිංහල භාෂාව මගින් ඉගෙනගත යුතුයි.

ඉංග්‍රීසි භාෂාව දෙවෙනි භාෂාව මෙන් සැලකියයුතුයි. මේ සවිවූ අත්තිවාරම පිට සිංහලයාගේ ඉගෙනීමේ නමැති ගෙය කැඩ වොත් කාටක් වැඩ සිදුවේ. එසේ කැඩුව දැන් පවතින අත්තිවාරම වැනි දුර්වල අත්තිවාරමක්පිට නැඩුවොත් නොබෝතලකින් ඒ අත්තිවාරම බැසීමෙන් කඩාවැටෙන හිත්තිවලට අසුචි ගෙයි පදිංචිකාරයාද මරුමුවට පත්වේ. නිශ්ම අත්තිවාරම පිට සිංහලයාගේ ඉගෙනීමේ නමැති ගේ බැඳීමට සිංහල ගුරුමරණා ඉංග්‍රීසි ගුරුමරණාමසමානවද, සිංහල වෛද්‍යයා ඉංග්‍රීසි වෛද්‍යයාම සමානවද, සිංහල ගොවියා ඉංග්‍රීසි වැවිලි ශාරඝාම සමානවද, සිංහල මුඩුවා ඉංග්‍රීසි ඉංජිනේරුවාට සමානවද, සිංහල සිත්තන් ඉංග්‍රීසි සිත්තන්ට සමානවද, සිංහල ශාස්ත්‍රාචාරයා

ඉංග්‍රීසි ගාස්තාකාරයට සමාන වුවද, ආණ්ඩුව සහ මහජන සා විසින් සැලකිය යුතුය. ඒ සමානත්වය ඇතිකිරීමට ඉංග්‍රීසි ගුරුවරයාද, ඉංග්‍රීසි වෛද්‍යයාද ඉංග්‍රීසි වැවිලිකාරයාද, ඉංග්‍රීසි ඉංජනේරුවාද, ඉංග්‍රීසි සිත්තරාද, ඉංග්‍රීසි ගායනාකාරයාද යන මේ අය දන්නා වූ ඉංග්‍රීසි පිළිවෙලට සිංහල භාෂාවෙන් සිංහල ගුරුවරයාටද, සිංහල වෛද්‍යයාටද, සිංහල ගොවියාටද, සිංහල වීඩුවාටද, සිංහල සිත්තරාටද, සිංහල ගායනාකාරයාටද ඉගැන්වීමට සුදුසු ශාස්ත්‍රශාලා පිහිටුවිය යුතුය. දැනට ඇමරිකා, එංගලන්ත, ජර්මනි, ප්‍රංශ, ඩැක්මාර්ක් යනාදී ප්‍රදේශ වල රක්ෂාවල යෙදී හෝ නොයෙදී ඉන්නා වූ බාල වයස්කාරයා පවත් අවුරුදු 55 ක් හෝ වැඩි ගණනක් වයසැති වැඩිමහල්ලා දක්වා ඉගෙනීමෙන් ප්‍රයෝජන ගන්ව පුළුවන් සියලුම දෙනාට ඉගෙනගන්ව බිහාකරන සියලුම කාරණා සිය බිසින් ඉගැන්වීමට නානා විධ ගාස්තුශාලා පිහිටුවා තිබේ.

එංගලන්තයේ අධ්‍යාපනමණ්ඩලයේ 1926-27 වසරේ වාර්ෂිකව ගැබ්සම වැඩිවහලුන්ට සමානත්වයක් සැලැස්වීමේ දේ ඉගැන්වීමට එංගලන්තයේ සමානත්ව හා රජයේ නිවසේ එහෙළාසක් (1911) ගාස්තුශාලා පිහිටුවා තිබේ. ඉගැන්වීම සඳහා විශ්වවිද්‍යාල වැනි රටවල ආණ්ඩු නිතරම සුදුසුමට සිටියි.

ලංකාණ්ඩුවේ ප්‍රතිපත්තිය ඉංග්‍රීසිත්ගේ වෙලදාමද ඉංග්‍රීසිත්ගේ වැවිලිකම්පනද සමුළු සුභ ලංකාවේ වසිනාය හොඳමය. තිරිමයි. එම නිසා සිංහල මහු මහත්තේ දියුණුව ඇතිකරදෙන ඉගැන්වීම් පිළිවෙලක් ලංකාණ්ඩුව විසින් මහජනයාගේ ඉල්ලීම නැ

තිව පිහිටවුවොත් බස්නාහිර පැත්තෙන් ඉරපායාමි. එම නිසා ලංකාවේ දියුණුවට හිතැති සියලු දෙනා දවසින් දවස ගමක් ගමක් පාසා, කුචරක් කුචරක් පාසා, පලාතක් පලාතක් පසා මුලු ලංකාව එකකින් නාදවෙනයේ හරි ඉගැන්වීම් පිළිවෙලක් පිහිටුවා ගැනීමට ආණ්ඩුවෙන් තරයේ ඉල්ලා සිටිය යුතුය. හරි ඉගැන්වීම පිළිවෙලක් පිහිටුවා ගත්විට දැනට පවතින සිංහලයාගේ වහල් ගතිය හීනවේ. තවද ඉගෙනීමේ හරි අත්තිවාරම දමාගත් ශිෂ්‍යයාට අමුතුවේ සොයා දෙන ගන්නා වූ කුචණ පහලවෙනවාට නිසැකය. උසස් ඉගෙනීමේ හරි අත්තිවාරම දමාගන්නා වූ ශිෂ්‍යයා සිය රටේ ඉගෙනගන්ව පුළුවන්දේ සිය රටේම ඉගෙන සිය රට ඉගෙන ගන්ව බැරදේ පිරවට සමාන ගාස්තු ශාලාවන්හිදී ඉගෙන ආපසු සිය රටට පැමිණේ. ඒ පැමිණීමට නමා ඉගෙනගත්දේ මුලපවත් ක්‍රමක්‍රමයෙන් සිය රට හා සමග ජනාබධකරමින් ආතිසා මේ සිංහලයාගේ හිත ඉහත දක්වන ලද හෙදයෙන් තොරවේ. එනම් බහුගේ ශරීරය ලංකාවේ තිබෙද්දී හිත එංගලන්තයේ වාසය නොකරයි. එම නිසා ඉගෙනීමේ හරි අත්තිවාරම දමාගෙන ලොකයෙහි දවස්පතා දියුණුවෙන් නා වූ ශාස්ත්‍ර ක්‍රමවල ආධාරයෙන් සවකිය ශතය දියුණු කරමින් දවසරිත මේ වැනි සිංහලයෙකුට රටට වැඩිදා සහ කම්පන සහ ආරම්භ කරන්ට පුළුවන, ලොකප්‍රශංසා ගාස්තු ශාලාවෙන් පුළුවන. අමුතුවදාගේ හිත දවන්ට පුළුවන.

1929 සැප්තැම්බර් 10
වෙනි දින ලන්ඩන් කුචරදිය.